

Käytettävyyden psykologiaa 1

Käyttöliittymät

Jaana Holvikivi & Riikka Hiidenkari

Metropolia

Käytettävyystavoitteet

- n International Standards Organization ISO 9241 definition:
- n "Usability is the effectiveness, efficiency, and satisfaction with which users can achieve tasks in a particular environment of a product. High usability means a system is easy to learn and remember; efficient, visually pleasing and fun to use; and quick to recover from errors. "

ISO 9241-11

- n Tuloksellisuus (Effectiveness)
 - n tarkkuus ja täydellisyys, jolla käyttäjät saavuttavat tavoitteensa
- n Tehokkuus (Efficiency)
 - n kuvaa voimavarojen käytön suhteessa tarkkuuteen ja täydellisyyteen käyttäjien saavuttaessa tavoitteet
- n Tyytyväisyys (Satisfaction)
 - n epämukavuuden puuttuminen ja myönteinen suhtautuminen tuotteen käyttöön

Tieteenaloja

- n Työpsykologia
- n Ergonomia
- n Käyttäjäkeskeinen suunnittelu
- n Teollinen muotoilu
- n Human computer interaction (HCI)
- n Käytettävyystutkimus
- n Systems engineering
- n Ubiquitous computing
- n User experience design

Helposti opittava käyttöliittymä

- n Tuttuus
- n Asettelu: hahmot ja havaitseminen
 - n säännölliset muodot
 - n läheisyys
 - n jatkuvuus
 - n tunnistus
 - n ryhmittely
- n Looginen, johdonmukainen rakenne

Ryhmittelyn oltava

- n Todellisuuden kanssa yhteensopiva
- n Informatiivinen
 - n hyvä otsikko
- n Kognitiivisesti taloudellinen
- n Haasteena luokkarajojen sumeus
 - n Ovatko kirjatuet huonekaluja?

Ryhmittelyperusteita

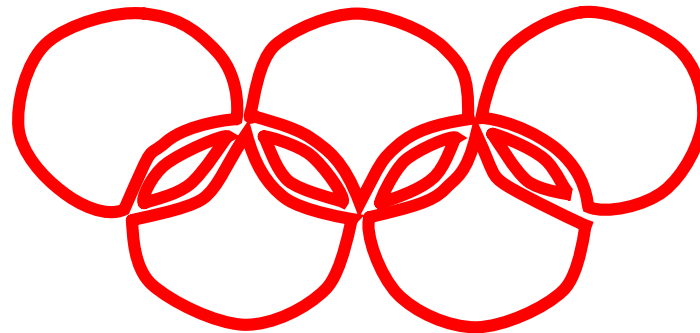
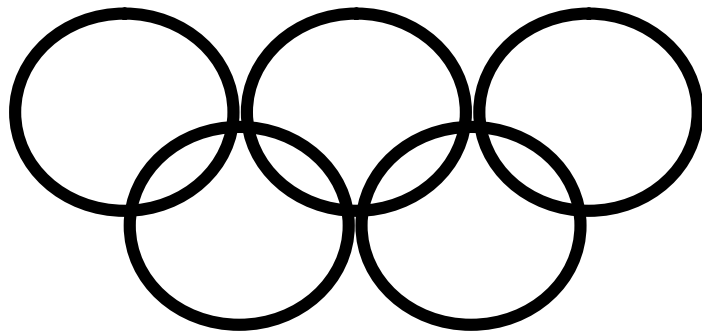
- ominaisuudet
 - värit, koko, muoto...
- prototyypit
- esimerkit
- selitykset
- ryhmän sisäinen samankaltaisuus

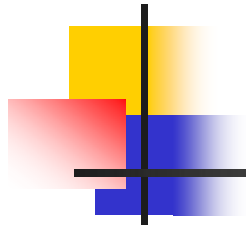

Valiomuotoisuus

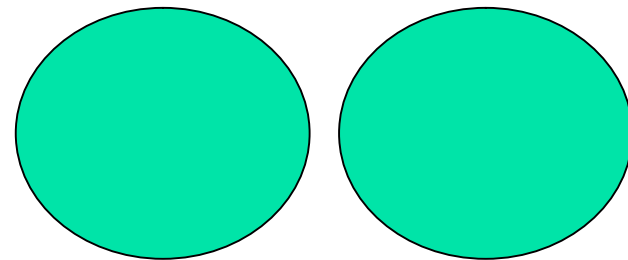
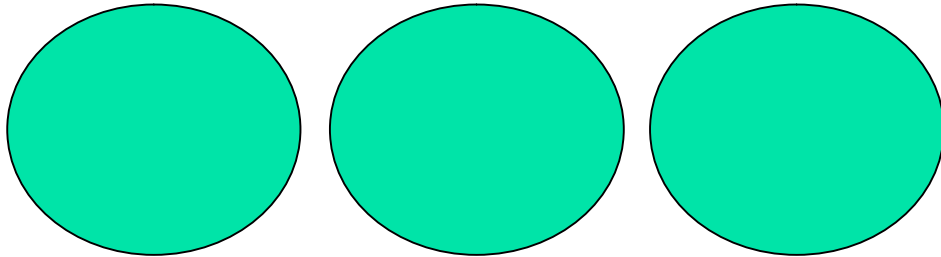
n kohde nähdään mahdollisimman yksinkertaisena

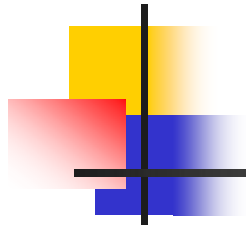
n 5 rengasta (ei 9 osaa)

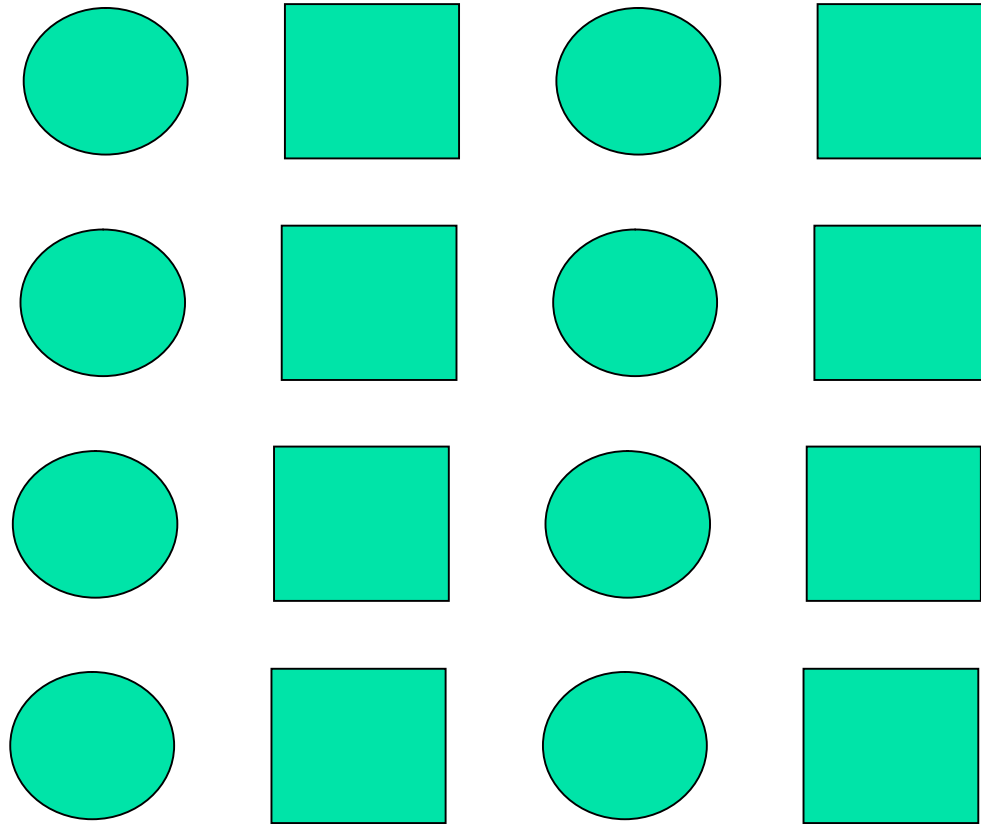

Läheisyys

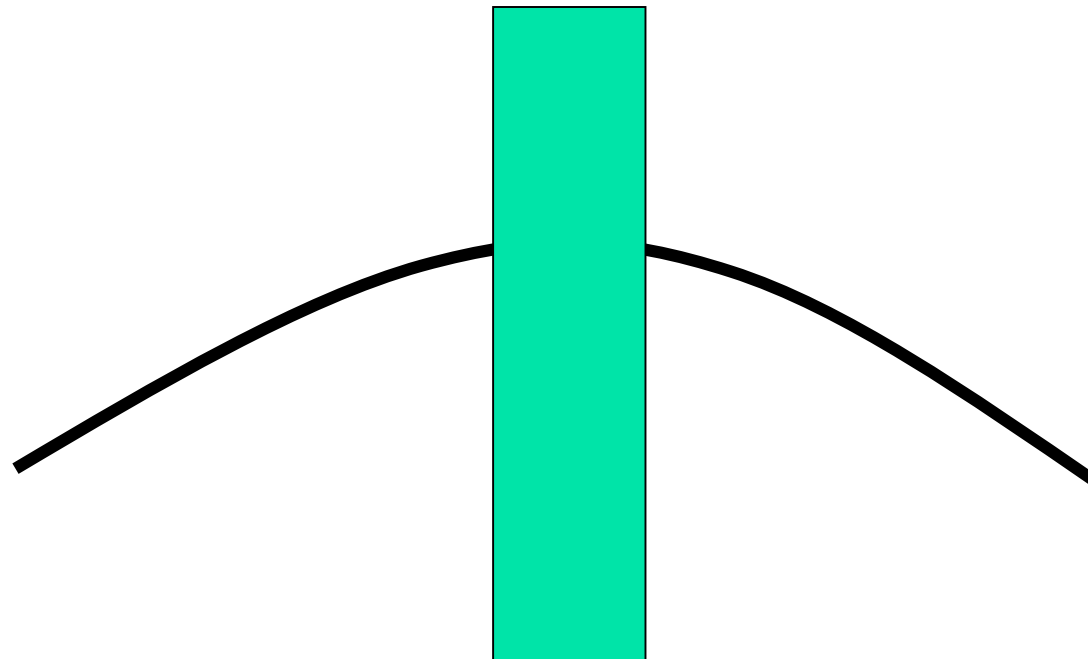

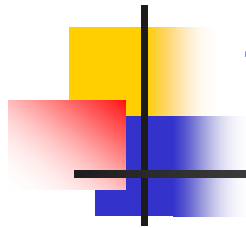
Samankaltaisuus

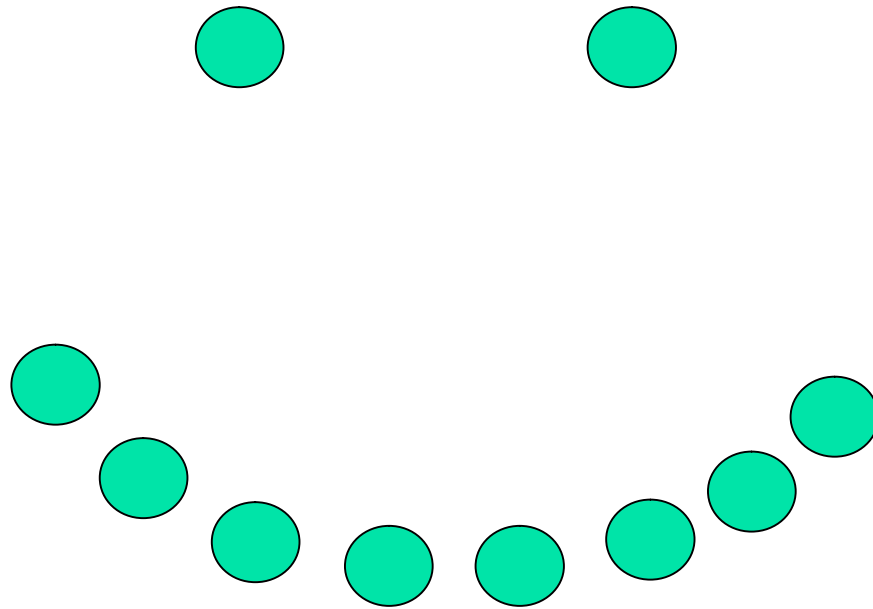

Jatkuvuus

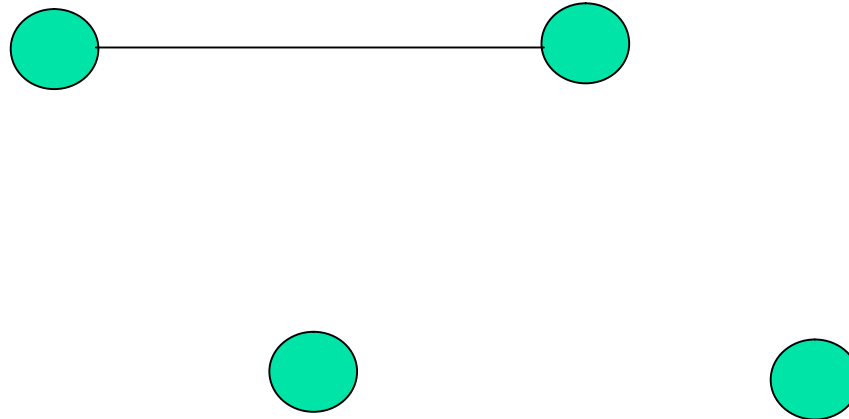

Tuttuus

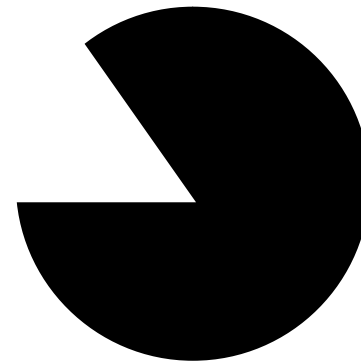
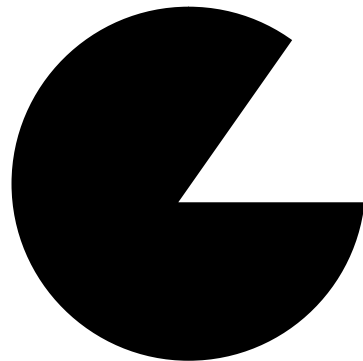
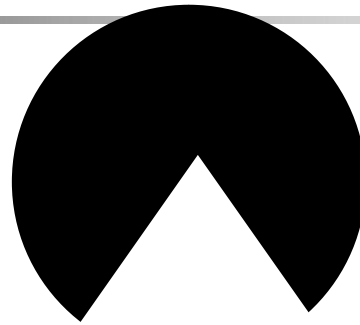

Yhteenliittyminen

Sulkeutuvuus

Kaavain

- n *pohjaverkko tai –ruudukko*
- n yhtenäinen ilme sivustolle
- n suunnittelu mustavalkoisena
 - n väritys lopuksi

Lomake

Tunnus:

Nimi:

Postiosoite:

Lomakeohjeet

- n Tasaus vasempaan reunaan
- n Selitteet allekkain
- n Toistuville asioille vakiopaikat
- n Niputa yhteen kuuluvat asiat
- n Luontevan
 - n pituiset syöttökentät
 - n paikat syöttökentille

Tasapainoisuus

n koko

n väri

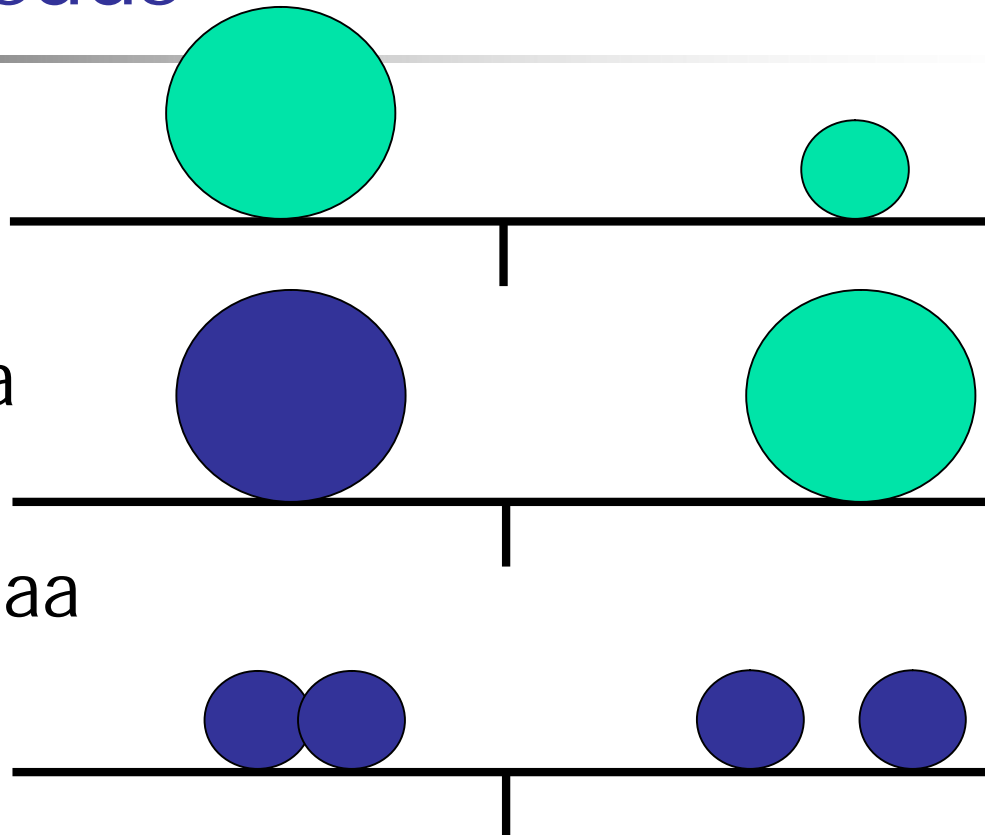
n tumma painaa

n sijainti

n läheisyys painaa

n siristystesti

n vrt. kiikkulauta

Tehokkaassa näytössä

- n 6..15 ryhmää
 - n samankaltaisia elementtejä ryhmässä
- n kauniisti aseteltuina
- n tyhjiä ympärillä
- n tottuneet suosivat tiheästi aseteltua näyttöä
- n aloittelijat pitävät väljästä asettelusta
 - n selaaminen hidasta

Nopein hakuaiika

Electronic Mail Options

File Attachment Method

- Binary Method
- Insert Text in Message
- Append Text to Message

Parameters

- Send at Start of Text
- Skip Large Messages
- Keep Password
- Leave Mail on Server

Check Mail Every: Min.

Maximum Size: Bytes

Out Mail

- Keep Copies
- Delete
- Transfer to Out Mail Directory

Operation Information

Internet Account Name:

Mail Server Name:

Real Name of:

- Work Offline
- Ignore Other Applications

c:\windows\mail

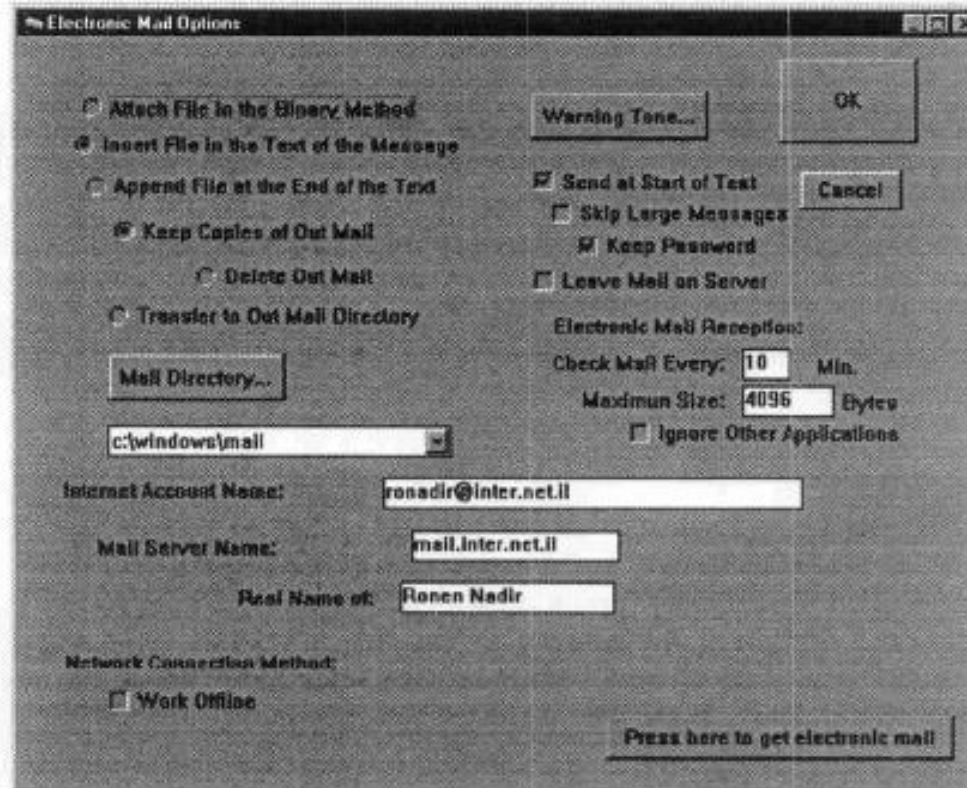
OK

Cancel

Warning Tone...

Mail Directory...

Kaksinkertainen hakuaika

Ihmisen havaintokyky: hahmot

- n Värin ja valoisuusasteen erottaminen
- n Objekti ja sen tausta
- n Reunukset ja jatkuvuus
- n Muodot ja niiden tulkinta
- n Suuriakin ryhmiä voi muistaa helposti:
 - n jalkapallojoukkueiden värilliset paidat, shakkinappulat

Suunnittelun teesejä

- n Selkeä tiedon jäsentely
 - n Ei organisaatiohierarkiaa
 - n Missä on?
 - n Minne voi mennä?
- n Verkkoilmeen yhtenäisyys
 - n painikkeet samoissa kohdissa
 - n sama taustakuva ja samat värit
 - n teema?
- n Toimintojen annettava palautetta

Käyttämistä auttaa

- n Oikea tietomäärä oikeaan aikaan
 - n tarpeeton säälä pois
- n Yhteenveto päätasolle
 - n yksityiskohdat alatasolle
- n Asioiden ryhmittely ja jäsentely
 - n hahmolait
- n Tuttuus